

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสำหรับ
นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

Development of Academic Achievement in the Teaching
Profession by Active Learning Together with the Coaching
Process for Developing Teaching Practices in Educational
Institutions for 3rd Year Students in the Faculty of Education,
Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus

¹อรรถพงษ์ ผิวเหลือง, ²พระพิทักษ์ ฐานิสโร และ ³ชุลีพร นาหวนิล

¹Atthaphong Phiwhleung, ²Phra Phithak Thanissaro and ³Chuleeporn Nahuanil

¹²มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, วิทยาเขตล้านนา

¹²Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus

³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, วิทยาเขตอีสาน

³Mahamakut Buddhist University, Isan Campus

¹Corresponding Author, Email: yanamath60@gmail.com

Received April 5, 2024; Revised April 26, 2024; Accepted: June 30, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวงจรปฏิบัติการ 3 วงจร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ การสะท้อนผลการปฏิบัติ และการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2. นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; กระบวนการโค้ช

Abstract

The objectives of this research article are (1) To develop academic achievement in the teaching profession by active learning together with the coaching process for developing teaching practices in educational institutions for 3rd year students. (2) To study the opinions of 3rd year students regarding active learning management combined with the coaching process. The research is action research. There are 3 operating circuits. The tools used in the research include: tools used in practice experiments, to reflect on practice results, and to evaluate the effectiveness of learning management. Statistics used in data analysis include mean, standard deviation, and t-test. The results of the research are as follows: 1. Academic achievement in the teaching profession using active learning combined with the coaching process, to develop teaching practices in educational institutions for 3rd year students after studying is higher than before studying with a statistical significance of .05. 2. 3rd year students had opinions on organizing active learning together with the coaching process at the highest level.

Keywords: Teaching practice in educational institutions; Active learning; Coaching process

บทนำ

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ซึ่งเป็นทักษะการเตรียมตัวเพื่ออนาคต ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะชีวิตและอาชีพ ประกอบด้วยทักษะ 3R8C คือ Reading ทักษะอ่านออกเสียง (W)Riting เขียนได้เขียนเป็น (A)Rithmetics คณิตเลขเป็น และ 8C คือ Critical thing and problem solving ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและสามารถการแก้ปัญหา, Creativity and innovation ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม, Cross-cultural understanding ทักษะความเข้าใจในความแตกต่างและกระบวนการคิดของแต่ละวัฒนธรรม, Collaboration information and media literacy ความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะความเป็นผู้นำ, Communication information and media literacy ทักษะในการสื่อสารข้อมูลและการรู้เท่าทันสื่อ, Computing and IT literacy ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, Career and learning skills ทักษะอาชีพและความสามารถในการเรียนรู้ และ Compassion ความมีเมตตา กรุณา มีคุณธรรม รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมไปถึงการมีระเบียบวินัย ทั้งนี้ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัว ยืดหยุ่น สามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัลและโลกอนาคตได้ มีภาวะผู้นำ มีความรู้รอบด้าน สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ในการสร้างงาน/สัมมาอาชีพ และคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม และสามารถร่วมแก้ปัญหาสังคม การบูรณาการข้ามศาสตร์ การสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเพิ่มโอกาส และมูลค่าแก่ตนเอง สังคม และประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ฉะนั้น การเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในอนาคต จึงเป็นการศึกษาที่

มุ่งเน้นการเตรียมคนไปเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน คาดไม่ถึง และเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้และปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 18)

การพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองเพื่อนำทักษะด้านต่าง ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อประยุกต์ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพื่อเตรียมความพร้อมในวิชาชีพให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับราชกิจจานุเบกษา (2542) ระบุว่า มุ่งเน้นการฝึกกระบวนการคิด การจัดการเรียนรู้ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ได้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Child centered) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561 : 18) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติประสบการณ์ในสถานศึกษาตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู ข้อ 3 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ 1) การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู คือ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน 2) การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู จากการสังเกตของผู้วิจัยและสอบถามอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยายมากกว่าการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนขาดการกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ตลอดถึงการเตรียมความพร้อมก่อนออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและการประพฤติปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสถานศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ อีกอย่างหนึ่งพบว่ามี ปัญหาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหา ภาระงานสำหรับครู และการเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช มาใช้ในการจัดการเรียนรู้และติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงและได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อการแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วถึง

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของตนเองอย่างเต็มตัว โดยการลงมือปฏิบัติกิจกรรม สำรวจตรวจสอบ กระบวนการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการเรียนรู้ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551 : 1) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ และสร้างความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาทักษะ ความสามารถที่ตรงกับพื้นฐานความรู้เดิม ส่งผลให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมที่มีจากการปฏิบัติและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญและวุทธิศักดิ์ โภชนกุล (2552 : 2) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การได้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่ง Baldwin & Williams (1988 : 187) ได้เสนอขั้นตอนของ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมพร้อม เป็นขั้นที่ผู้สอนนำผู้เรียนเข้าสู่เนื้อหาด้วยการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติงาน กลุ่ม เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มย่อยเพื่อทำงานร่วมกัน เพื่อระดมความคิดและสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่น ๆ โดยที่ผู้สอนคอยเสริมข้อมูลให้สมบูรณ์ขั้นที่ 3 ขั้นประยุกต์ใช้ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกทักษะหรือทำแบบทดสอบหลังเรียน ขั้นที่ 4 ขั้นติดตามผล เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกประจำวัน รวมถึงให้ผู้เรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้รับในคาบเรียนนั้น ๆ

ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในสถานการณ์จริง โดยอาจารย์ผู้สอนเปลี่ยนจากผู้บรรยายมาเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้หรือกระบวนการโค้ช (Coaching Approach) ซึ่งเป็นกระบวนการให้คำแนะนำ ดังที่ Mink, Owen และ Mink (1993 : 2) กล่าวว่า การโค้ชเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยช่วยให้เขาเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผู้โค้ชจะช่วยให้บุคคลได้บรรลุเป้าหมายการทำงานในระดับที่สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ กระบวนการนี้เป็นการสร้างให้บุคคลมีความเข้มแข็งขึ้น ภูมิใจในตนเองและแสดงความสามารถในการทำงานสอดคล้องกับเจลิมชัย พันธุ์เลิศ (2549 : 23) กล่าวว่า การโค้ชเป็นการดำเนินการที่เน้นปฏิสัมพันธ์รายบุคคลหรือกลุ่มย่อยที่ผู้ที่มีหน้าที่ชี้แนะได้ช่วยเหลือให้ผู้ได้รับการชี้แนะ สามารถวัดกรอบความคิด ทบทวนการทำงานที่ผ่านมา และแสวงหาแนวทางในการพัฒนา และแก้ปัญหาการทำงานด้วยตนเอง

นอกจากนี้ การโค้ชยังเป็นกระบวนการที่เป็นเครื่องมือสำคัญที่ได้รับการยอมรับให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ได้รับการโค้ชตระหนักรู้ถึงความเป็นไปของตนเองและจุดที่ตนเองยืนอยู่ในทุก ๆ ด้าน อันมีความสำคัญยิ่งต่อการกำหนดเป้าหมายอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการค้นพบศักยภาพและความสามารถของตนเองที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้น ด้วยความมุ่งมั่นและตั้งอยู่บนทัศนคติที่ดีสอดคล้องกับ สมาน รังสิโยภุชณ์ (2524 : 80) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น อีกอย่างหนึ่ง การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะเสริมสร้างและเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโค้ช ครูถือว่าการสร้างความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้แก่ครูผู้ที่จะนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้กับนักเรียน

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการจัดโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีวเคมีโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มทักษะการทำงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบูรณาการองค์ความรู้สู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อการสอน การวัดและประเมินผล และการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีวเคมีโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดและออกแบบการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 วงจรในแต่ละวงจรมี 1 หน่วยการเรียนรู้ รวม 3 หน่วย ซึ่งหน่วยที่ 1 – 3 ประกอบด้วยหน่วยย่อย 5 หน่วย ที่ดำเนินการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้ง 4 ขั้นตอน รวมจำนวน 15 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง แบ่งได้ดังนี้ วงจรปฏิบัติการที่ 1 ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 5 วงจรปฏิบัติการที่ 2 ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การผลิตสื่อการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 – 10 วงจรปฏิบัติการที่ 3 ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การบูรณาการสู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 – 15

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 115 รูป/คน และกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 52 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้ ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช และตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีวเคมี เรื่อง การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 2) ความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามลักษณะของการใช้ 3 ประเภท 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมจำนวนทั้งสิ้น 45 ชั่วโมง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบบันทึกเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการจัดกิจกรรมประกอบด้วย (1) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา (3) แบบบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ (1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา และ (3) แบบทดสอบท้ายวงจร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Sample

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช มี 3 หน่วย จำนวน 15 แผน ซึ่งแต่ละหน่วยย่อยได้จัดกิจกรรมครบทั้ง 4 ขั้นตอน ตามการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในระหว่างดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ช่วยวิจัยได้ช่วยบันทึกพฤติกรรม การสอนของอาจารย์ และสะท้อนพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาร่วมกับผู้วิจัย รวมถึงการบันทึก ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการสอน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวงจร แล้วให้นักศึกษาทำแบบทดสอบท้ายวงจรและแบบสอบถามความคิดเห็น จากนั้น ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั้งหมด จากการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ใน วงจรต่อไป เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจร จำนวน 15 แผน จึงจะให้นักศึกษา ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ทำระหว่างการดำเนินการวิจัยและหลังจาก สิ้นสุดการวิจัย โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบทดสอบย่อย ท้ายวงจร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน และสอบถามความคิดเห็นมา วิเคราะห์ จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Sample ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการอธิบายความ ซึ่งจะนำมาสู่การสรุป ผลการวิจัยและแสดงให้เห็นแนวทางหรือรูปแบบการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาใน เรื่องราวของสิ่งที่ศึกษานั้น ซึ่งนำข้อมูลจากเครื่องมือเหล่านี้ คือ แบบสังเกตพฤติกรรม การสอนของ อาจารย์ แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา แบบบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อประเมินสภาพที่เกิดขึ้นว่าดี หรือไม่ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ดีขึ้น โดยเสนอผลที่ได้ในรูปแบบ การพรรณนาความ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูโดยการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อ พัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ กระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ก่อนเรียนและ หลังเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	50	30	14.31	1.36	25.81	0.76	23.17*

* ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t (t-test) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่า t ที่คำนวณได้กับค่า t ในตารางพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช พบว่า ผลศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.65) โดยสรุปจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และสามารถลงมือทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กระบวนการโค้ชทำให้นักศึกษาสามารถสอบถามข้อมูลที่สงสัยได้และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทีและตรงประเด็นปัญหา จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช

อภิปรายผลการวิจัย

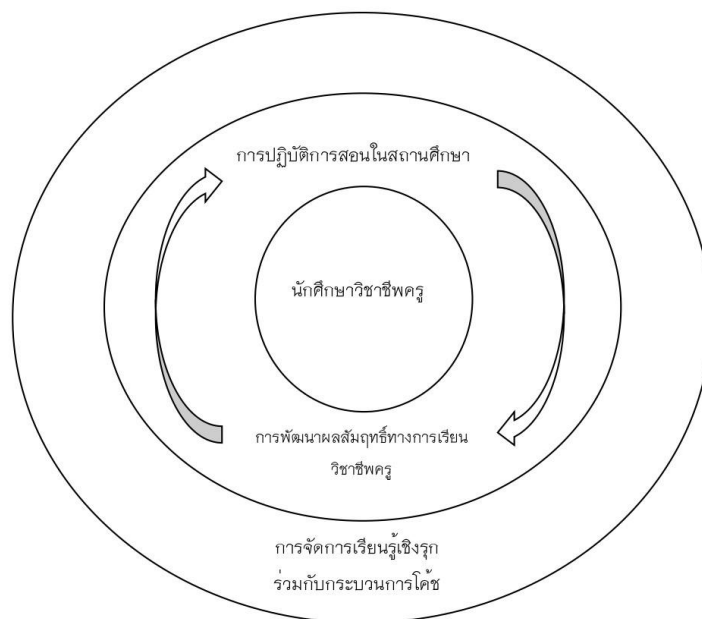
1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครู เรื่อง การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เพราะว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช ทั้ง 4 ขั้นตอน มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง จึงทำให้เกิดความท้าทาย กระตุ้นความสนใจ อย่างลงเรียนรู้ผ่านการลองผิดลองถูก เพราะกระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สอดคล้องกับดิเรก พรสีมา (2559 : 13) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้จากการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น คิดค้นหาความรู้และคำตอบอยู่ตลอดเวลา และอรรถพงษ์ ผิวเหลือง และพระครูวินัยธรรวชิต (2564) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเชื่อมโยงความคิดของบุคคลต่าง ๆ เข้าด้วยกันให้เกิดการเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ ภายในกลุ่มและภายนอกกลุ่ม และสามารถนำมาใช้กับการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับอภินันท์ นนทภาณี และคณะ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สารหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลาไม้ชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผลวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ตามความถนัดมาใช้ในการหาคำตอบ จัดทำชิ้นงาน และเสนอความคิดของตนเอง เพื่อเสนอในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ยังทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์โดยตรง และสุภาพร เติวียะ (2565) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังเรียนมีคะแนนความก้าวหน้า เท่ากับ 9.30 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนพบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.69, S.D. = 0.65) เพราะการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติ เป็นวิธีการเรียนรู้แบบ Learning by doing ซึ่งนักศึกษาได้มีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนภายในกลุ่มมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการทำงานเป็นทีม ทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่มได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมมีความเป็นระบบ ทำให้ผลงานที่มีคุณภาพและนำเสนอผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุดาพร ปัญญาพฤษ และคณะ (2566 : 83) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความรู้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย ซึ่งผลวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด และบัญชา เกียรติจรุพันธ์ และคณะ (2563 : 106) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1020 ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ซึ่งผลวิจัยพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยเน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมและได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้นักศึกษามีความพร้อมก่อนออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและการประพฤติปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมั่นใจ และมุ่งเน้นการแก้ปัญหาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหา ภาระงานสำหรับครู และโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ให้มีศักยภาพด้านความรู้และมาตรฐานวิชาชีพครู โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูให้สูงขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานคุรุสภา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ตามโมเดลกระบวนการจัดการเรียนรู้ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กระบวนการจัดการเรียนรู้

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับกระบวนการโค้ช เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2. ผลศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับกระบวนการโค้ช มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.65) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับกระบวนการโค้ช ทั้ง 4 ขั้นตอน มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง จึงทำให้เกิดความท้าทาย กระตุ้นความสนใจ อยากลองเรียนรู้ผ่านการลองผิดลองถูก เพราะกระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติ เป็นวิธีการเรียนรู้แบบ Learning by doing ซึ่งนักศึกษาได้มีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนภายในกลุ่มมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการทำงานเป็นทีม ทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่มได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมมีความเป็นระบบ ทำให้ผลงานที่มีคุณภาพและนำเสนอผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ควรมีการสะท้อนผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาโดยการอภิปรายหลังการจัดการเรียนรู้

2. เนื้อหาที่นำมาให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ควรเป็นเนื้อหาในแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอน ในสถานศึกษา เพราะนักศึกษาจะได้ทดลองนำความรู้ไปบูรณาการในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการทำวิจัยในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการสอนภาษาไทยด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการคิดสร้างสรรค์

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และทักษะการสอนภาษาไทยด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับการคิดแก้ปัญหา

3. ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาและวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวิชาชีพครูในประเด็นอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพมหานคร :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา.

เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (2549). การพัฒนากระบวนการเสริมสมรรถภาพการชี้แนะของนักวิชาการพี่เลี้ยง โดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในการอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. *วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี : พี บาลานซ์ดีไซด์แอนปรินต์.

ดิเรก พรสีมา. (2559). *ครูไทย 4.0 กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2551). *การเรียนรู้เชิงรุก*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บัญชา เกียรติจรุงพันธ์ และคณะ. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1020 ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน. *วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มจร” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 8(2): 106 – 117.

ราชกิจจานุเบกษา. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.

วุฒิสักดิ์ โกชนกุล. (2552). *บทบาทของห้องสมุดกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning*. *วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 1(2): 13 – 24.

สมาน รังสิโยภักษ์. (2524). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร : ประชาชน

- สุภาพร เติวียะ. (2565). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ราย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*. 16(1): 122 – 134.
- สุดาพร ปัญญาพฤกษ์ และคณะ. (2566). การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความรู้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*. 17(2): 83 – 79.
- อภิรัตน์ นนทภาณี (คำหารพล) และคณะ. (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สารหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 6(3): 1148 – 1160.
- อรรถพงษ์ ผิวเหลืองและพระครูวินัยธรรมวรชิต. (2564). รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้โดยการกระทำ. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*. 8(4): 22 – 30.
- Baldwin, Jill., & Williams, Hank. (1988). *Active Learning: a Trainer's Guide*. England: Blackwell Education.
- Mink, O.G., Owen, K.Q. & Mink, B.P. (1993). *Developing high-performance people: The art of coaching*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley. Page 15. 241.